

Doplnenie ohlasov na život a dielo Dr. Jozefa Jablonického*

Dielo Jozefa Jablonického je už uzavreté, ale je neustále inšpirujúce a venujú mu pozornosť všetci, ktorí sa hlbšie zaujímajú o udalosti odohrávajúce sa na Slovensku v 20. storočí. V decembri 2014 uplynuli dva roky od úmrtia tejto významnej osobnosti. V roku 2013 vydali Ústav politických vied SAV a Múzeum SNP kolektívnu monografiu venovanú Dr. Jozefovi Jablonickému pod názvom *Odvaľujem balvan. Pocta historickému remeslu Jozefa Jablonického*, ktorej súčasťou sú tiež „Ohlasy na život a dielo Dr. Jozefa Jablonického“, pripravené Tomášom Jablonickým. Rozhodli sme sa pripomenúť si Jozefa Jablonického aj uverejnením dodatkov k týmto „Ohlasom“, ktoré netvoria súčasť uvedenej knihy. (redakcia)

NOVOTNÝ, Jan (J. N.): *Jozef Jablonický, Príspevok k česko-slovenským vzťahom od konca 19. storočia do roku 1914*. In: Československý časopis historický, roč. VII., č. 3, Praha, Nakladatelství Československé akademie věd, 1959, s. 600.

Hodnotná beseda o diele „Z práce a bojov trnavského Kovosmaltu“. In: Novátor, roč. XII., č. 13, Trnava, 2. júl 1961, s. 4.

MLYNÁRIK, Ján (J. Ml.): *Jozef Jablonický, Robotnícke hnutie na Trnavsku za kapitalistickej ČSR*. In: Československý časopis historický, roč. X., č. 2, Praha, Nakladatelství Československé akademie věd, 1962, s. 301 – 302.

MLYNÁRIK, Ján (J. Ml.): *Jozef Jablonický, Z práce a bojov trnavského Kovosmaltu (Príspevok k dejinám robotníckeho hnutia)*. In: Československý časopis historický, roč. X., č. 3, Praha, Nakladatelství Československé akademie věd, 1962, s. 450 – 451.

DUHAJOVÁ, Z.: *Významný príspevok k dejinám našej národnej a demokratickej revolúcie*. In: Nové knihy, č. 32 – 34, Praha, 5. srpen 1965, s. 1.

„Kniha Jozefa Jablonického je významným príspevkom, ktorý odstraňuje niektoré deformácie vo výklade našich najnovších dejín a spláca dlh historickej pravde.“ (Ibidem, s. 1)

* JABLONICKÝ, Tomáš: *Ohlasy na život a dielo dr. Jozefa Jablonického*. In: KMEŤ, Norbert – SYRNÝ, Marek a kol.: *Odvaľujem balvan. Pocta historickému remeslu Jozefa Jablonického*. Bratislava – Banská Bystrica: Ústav politických vied SAV – Múzeum Slovenského národného povstania, 2013, s. 441 – 471.

PLEVZA, Viliam: *Štúdia o slovenskom prelome*. In: Pravda, roč. XLVI., č. 251, Bratislava, 10. september 1965, s. 2.

„Po samostatných prácach a zborníkoch o protifašistickom hnutí našich národov a o Slovenskom národnom povstaní dostávame do rúk prácu vedeckého pracovníka Historického ústavu SAV Jozefa Jablonického *Slovensko na prelome* (vydalo VPL, Bratislava 1965, 442 strán), ktorá sa zaraďuje medzi tie popredné diela československej historickej vedy, ktoré prinášajú hlboko objektívny, pravdivý pohľad na kľúčové problémy našich najnovších národných dejín.“ (Ibidem, s. 2)

„Vedecký a publicistický prínos Jablonického práce je predovšetkým v tom, že organicky nadviazal na výsledky doterajšieho bádania, spresnil a prehĺbil ich vlastným výskumom autentického pramenného materiálu a na širokej heuristickej báze nielenže presvedčivo vyvrátil skomoleniny a nepravdy hlásané v päťdesiatych rokoch, ale vytýčil vlastnú koncepciu, v rámci ktorej priniesol nové pohľady aj na veľa dosiaľ obchádzaných alebo (často aj preto, že sa nepoznali) nedocenených otázok a problémov.“ (Ibidem, s. 2)

LIPTÁK, Ľubomír: *Posudok na prácu dr. J. Jablonického „Z ilegality do povstania“*. Bratislava, 23. november 1968, 6 s.

„Vážnejší výskum dejín druhej svetovej vojny už po roky volal po takejto práci (podobne ako po serióznom a povrchného propagandizmu zbavenom výskume dejín Slovenskej republiky ako štátu a politickej sústavy). Že táto práca prichádza až teraz, to má viac dôvodov: za prvé to chcelo čas, za druhé sa do toho nikomu nechcelo. Postaviť do správneho svetla činnosť nekomunistického odboja môže priniesť autorovi prípadne aj čosi vďačnosti a uznania zo strany tých, ktorými sa zapodieva, ale nič viac – pretože napriek všetkému stoja títo poväčšinou stále ešte na okraji našej spoločnosti, tam, kde ich február vytlačil. Naopak, správne, proporčne vyvážené vyličenie jednotlivých súčastí odboja môže priniesť hnev a niekedy veľmi vynaliezavé zásahy tých, ktorí z jednostrannej interpretácie odboja roky žili.“ (Ibidem, s. 1 – 2)

The Cost of Independence of Mind. In: Czechoslovak Newsletter, Vol. V., No. 9/10 (48/49), New York, Published by the Council of Free Czechoslovakia, September/October 1980, s. 5–8.

„The case of Jozef Jablonický illustrates present conditions in Czechoslovakia.“ (Ibidem, s. 6)

(-tk-): *Nad Jablonického knihou*. In: Horizont 81, č. 11 – 12, Zürich, november – december 1981, s. 5.

The Case of Dr. Jozef Jablonický. In: Czechoslovak Newsletter, Vol. VII., No. 2/3 (65/66), New York, Published by the Council of Free Czechoslovakia, February/March 1982, s. 7.

HAUNER, Milan: *Zborník o Slovenskom národnom povstaní. Zväzok III*. In: East Central Europe / L'Europe du Centre-Est, Vol. X., Parts 1–2, Irvine, University of California, 1983, s. 267 – 268.

„In view of the balance sheet presented by Jablonický, one wonders what the official hagiographers might come up with.“ (Ibidem, s. 268)

JELINEK, Yeshayahu: *Jozef Jablonický. Štúdie: Vznik SNR a Vojenského ústredia. Bratislava a Slovenské národné povstanie. „Zborník o Slovenskom národnom povstaní, Zväzok II.“* In: East Central Europe / L'Europe du Centre-Est, Vol. X., Parts 1–2, Irvine, University of California, 1983, s. 268 – 269.

„In 1974 scholars interested in Slovak affairs learned that Jozef Jablonický had joined the ranks of the “normalized” historians in Czechoslovakia. The reasons were not clear, but we were told that behind the oppression stood Gustáv Husák himself. Today the issue is clarified, and whoever still requires details can find them in Vilém Prečan’s introduction to the publication under review. As with other “normalized” intellectuals, Jablonický’s access to the printing press was barred, and the only alternative left to him was *samizdat*. The publishers of this modest volume can be credited with two significant achievements: they have rescued fruits of Jablonický’s labors from oblivion; furthermore, they have presented us with two of the best minor treatises on modern Slovakia to appear in the West.“ (Ibidem, s. 268 – 269)

Medaila M. R. Štefánika I. stupňa za významnú činnosť v domácom a zahraničnom odboji, za dlhoročnú mimoriadne záslužnú prácu v orgánoch a organizáciách zväzu, za presadzovanie pokrokových, demokratických, humanitných tradícií odkazu boja za slobodu a proti fašizmu. 7. január 1998.

MARUŠIAK, Juraj: *Svedectvo o násilí*. In: Pravda, roč. XI., č. 60, Bratislava, Perex, 13. marec 2001, s. 5.

„Historik Jozef Jablonický nepatrí medzi autorov, ktorí produkujú knihy ako na bežiacom páse. Vydanie jeho kníh býva v odbornej i laickej verejnosti významnou udalosťou.“ (Ibidem, s. 5)

URC, Rudolf: *Jozef Jablonický – historik*. In: GEN.sk – Galéria elity národa. Bratislava: Slovenská televízia – Trigon Production, 2009, 13 min.

GAJDOŠ, Milan: *J. Jablonického Z ilegality do Povstania*. In: Bojovník, roč. LIV., č. 22, Bratislava, Slovenský zväz protifašistických bojovníkov, 15. október 2009, s. 10.

„J. Jablonický totiž stanovil pre historikov vôbec vysoké kritériá na heuristickú, metodologickú i literárnu a morálnu sféru autorstva, postoj k minulosti v istej nadčasovej pozícii. Nielen „zažratosť“ do témy, ale aj vlastné sebaobetovanie.“ (Ibidem, s. 10)

„Editori M. Syrný a M. Karcol v poznámkach k druhému vydaniu knihy *Z ilegality do Povstania* J. Jablonického charakterizujú ako „bojovníka“ a najosobitejšiu postavu slovenskej historickej vedy posledných desaťročí. Súhlasíme s nimi a domnievame sa, že ho takto prijme takmer každý, kto si prečíta túto i jeho ďalšie diela.“ (Ibidem, s. 10)

STANISLAV, Ján: *Bojovali proti najväčšiemu zlu svojej doby*. In: Pravda, roč. XXIV., č. 200, Bratislava, Perex, 30. – 31. august 2014, s. 14 – 17.

„Mal som to šťastie poznať Jožka Jablonického aj zblízka a mnohým veciam sa od neho priučiť. Bol pre mňa ako maják na mori. Vyoral velikánsku brázdú, chvalabohu, že ho slovenská historiografia mala. Bol to historik európskeho formátu, hoci pracoval na témach týkajúcich sa vyslovene Slovenska. Narobil sa prinajmenšom za piatich dobrých historikov, ním napísané zostáva. Všetci tí, čo sa budú zaoberať históriou odboja na Slovensku a Povstania, ho nebudú môcť obísť a tváriť sa, že neexistoval. Tak ako mnohí sa tvárili, že neexistuje, kým žil...“ (Ibidem, s. 16)

Medaila za vernosť za zásluhy v boji o oslobodenie Slovenska a proti fašizmu. Bratislava: Slovenský zväz protifašistických bojovníkov, 25. september 2014.

JULÉNY, Anton: *Stretnutie s Jozefom Jablonickým*. In: Slovo (http://www.noveslovo.sk/c/Anton_Juleny_Stretnutie_s_Jozefom_Jablonickým), 30. október 2014.

„Sú osoby a udalosti, ktoré sa natrvalo zapíšu do pamäti. Medzi ne patrí aj moje stretnutie s Jozefom Jablonickým.“ (Ibidem)

„Jozef Jablonický poznal osudy tisíce vojakov, partizánov aj občanov, a preto o udalostiach SNP vedel zasvätené a pravdivo písať.“ (Ibidem)

Tomáš Jablonický